

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

_____ **Сергеєнко О.М.**

01 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА І ПРАКТИКА РОБОТИ ЗАНСАМБЛЕМ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни **«Методика і практика роботи з ансамблем»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Музичне мистецтво естради»**

Розробники:

Славіна О.О., викладач вищої кваліфікаційної категорії
Левко В. І., Кандидат мистецтвознавства. Член Київської асоціації діячів мистецтв. Володар Гран-Прі конкурсу вокалістів у Швеції і численних всеукраїнських фестивалів з сольного виконавства. кафедри муз. мистецтва естради.
Мирошніченко О. М., викладач кафедри «Музичне мистецтво естради»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки: 4-й	
Загальна кількість годин – 120		
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: аудиторних – 2	VII, VIII	VII, VIII
	Аудиторні (лекційні):	
	12	10
	Практичні (семінарські):	
	52	8
Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Диференційований залік, Атестація	Самостійна робота:	
	56	102

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Методика і практика роботи з ансамблем» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з навчальної дисципліни, його основними напрямками і проблемами, котрі завжди мали і мають професійну спрямованість, сприяти формуванню і розвитку у студентів теоретичного мислення, здатності вирішення проблемних теоретичних питань практичним шляхом, володіти методологією пізнання та практичної діяльності.

Предмет навчальної дисципліни - основні складові роботи з ансамблем, методичні основи, теоретичні і практичні знання, застосування їх на практиці.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Методика і практика роботи з ансамблем» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей (Загальні компетентності – ЗК, Спеціальні (фахові) компетентності - СК):

Компетенції	Шифр
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 2
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 3
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 5
Навички міжособистісної взаємодії.	ЗК 6
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК 10
Здатність працювати автономно.	ЗК 12
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 15
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ЗК 16
Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	СК 3
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	СК 5
Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	СК 7
Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	СК 10
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	СК 12
Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	СК 13
Здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.	СК 17

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок в роботі з ансамблем: історичних відомостей про становлення жанру ансамблевого виконавства в Україні і світі, складових професійної роботи керівника ансамблю (методика проведення репетиції, розспівування, диригування, читання партитур, аранжування та ін.), формування репертуару та планування концертної діяльності у відповідності до жанрових ознак колективу тощо; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх керівників ансамблю,

– навчити студентів самостійно керувати ансамблем, застосовуючи знання

про постановку музичного апарату та розвиток вокально-виконавських вмінь і навичок;

- розкрити основи та принцип роботи керівника ансамблю;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом з методики і практики роботи з ансамблем,
- сформувані вміння застосовувати теоретичні знання з методики в роботі з вокальним/інструментальним ансамблем.
- підготувати високопрофесійного керівника музичного колективу (ансамблю) до творчої, педагогічної та концертно-виконавської діяльності.

Методика і практика роботи з ансамблем для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва – це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку та застосування їх на практиці.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методика і практика роботи з ансамблем» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 2 Українська мова (за професійним спрямуванням)
- ОК 4 Іноземна мова (за професійним спрямуванням) англійська
- ОК 5 Основи науково-дослідницької роботи
- ОК 8 Сольфеджіо
- ОК 14 Клас ансамблю (за видами)
- ОК 18 Постановка голосу та музичного апарату
- ОК 19 Аналіз концертно-виконавського репертуару
- ОК 20 Основи диригування
- ОК 23 Спеціальний клас (за видами)
- ОК 24 Педагогіка і психологія
- ОК 29 Режисура естради

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Методика і практика роботи з ансамблем» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3

Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.	ПРН 10
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методика і практика роботи з ансамблем»:

Очікувані результати навчання	Шифр
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.	ПРН 10

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13

Після опанування навчальної дисципліни «Методика і практика роботи з ансамблем» студенти повинні:

знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи в роботі з ансамблем;
- сучасні тенденції розвитку ансамблевого виконавства;
- найбільш відомих авторів вокальних/інструментальних творів;
- виступи відомих колективів, їх творчість та репертуар;
- основні етапи в роботі з ансамблем;
- складові репетиційного процесу;
- засоби музичної виразності;
- стрій;
- особливості ансамблевого звучання;
- досягнення динамічного ансамблю;
- важливість підбору репертуару;
- технічне забезпечення

вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у роботі та навчання;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи ансамблевого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших виконавців;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з

навчальної дисципліни є:

- колоквіум;
- диференційований залік.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо.

Модульний (проміжний) контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу блоків змістових модулів, винесених на цей контрольний захід.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи студентів протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Студент повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквіум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних та практичних завдань

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовий модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Позитивну оцінку за поточну роботу студент може одержати лише за умови належного відвідування навчальних занять та виконання всіх видів завдань, винесених на поточний контроль.

Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

Вид контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (диференційований залік).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти

МОДУЛЬ 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	СР	МК	сума
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	40	100

МОДУЛЬ 2											
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	СР	МК	сума
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	40	100

T1, T2 ... теми програми навчальної дисципліни

СР - самостійна робота студента

МК – модульний контроль знань (диференційований залік)

Оцінювання завдання модуля

Бали за національною шкалою	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	5	студент відповідає чітко й переконливо, демонструє ґрунтовні знання, володіє відповідною професійною термінологією, може дати чітке визначення особливостям світової естрадної музики, орієнтуватися в історичних етапах розвитку культури
4	4	студент не достатньо переконливо орієнтується в теоретичному матеріалі, має не чіткі відповіді, не достатньо орієнтується в особливостях зарубіжної професійної музики, демонструє недостатню компетентність в розумінні принципів композиторської школи

3	3	студент не переконливо орієнтується в теоретичному матеріалі, не має чітких знань історії музики, погано орієнтується в особливостях стилів, демонструє некомпетентність в розумінні принципів аналізу музики
2	2	студент погано орієнтується у навчальному матеріалі, демонструє відсутність сформованості елементарного рівня знань з предмету, його відповіді позбавлені логіки, студент не володіє термінологією, плутається у визначенні основних понять

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	8	20	16	20
Аудиторні заняття	6	5		
Усне опитування тем програми	2	10	2	10
Есе			1	5
Проектна робота	5	5	4	10
Доповідь	1	5	1	5
Реферат	1	5		
Самостійна робота	3	10	3	10
Диференційований залік	1	40	1	40
	10	100	10	100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Семестровий диференційований залік.

Вимоги до семестрового диференційованого заліку:

Семестрова рейтингова оцінка розраховується, виходячи з критеріїв:

Зміст завдань модульного контролю знань студентів має на меті перевірити рівень підготовки з навчальної дисципліни «Методика викладання фазових дисциплін», яка передбачає:

- Сформувати у студентів систему знань про основні етапи розвитку світової музики, її специфіку та закономірності.
- Ознайомити студентів з творчістю зарубіжних композиторів різних періодів історії музики.
- Дати студентам уявлення про загальний культурний розвиток, про окремі жанри і види музичної творчості композиторів.
- Виробити у студентів вміння слухати, аналізувати та давати оцінку творчій спадщині зарубіжних композиторів.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- усне та письмове опитування;
- тестування;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- контрольні роботи;
- тестування

Шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	бали за модульний контроль знань	Сума балів (R)	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	35 – 40	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	29 – 34	82-89	B
	20 – 28	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	13 – 19	64-73	D
	10 – 12	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	5 - 9	35-59	FX
	0 – 4	0-34	F

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Зміст самостійної роботи над конкретною навчальною дисципліною визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Завдання цього виду контролю спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи студентів;
- виховання самостійності, відповідальності та організованості;
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації;
- опанування студентами елементів методики наукових досліджень.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- виконання науково-дослідних завдань
- рефлексивний контроль;
- індивідуальні співбесіди;
- колоквиум.

Бали за національною шкалою	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	12 - 15	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко опрацьовує теоретичний матеріал вільно володіє термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля.
4	8 – 11	Оцінюється робота студента, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, опрацьовує теоретичний матеріал, вволодіє термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля.
3	4 – 7	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2	0 – 3	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово, без аргументації та обґрунтування викладає окремі питання, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, яка вивчається на 1 курсі, коли студент ще не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки

від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Курсова робота

Курсова робота - вид самостійної навчально-наукової роботи здобувачів вищої освіти, є науковим доробком здобувача вищої освіти, зміст якої передбачає формування науково-дослідних, аналітичних та проєктних компетентностей здобувача вищої освіти, з метою закріплення, поглиблення і систематизації:

- теоретичних та практичних знань, одержаних за період навчання
- застосування знань та умінь до комплексного вирішення конкретного фахового завдання,
- систематизації та узагальнення навчального матеріалу,
- набуття навичок самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, нормативною документацією,
- використання сучасних інформаційних засобів інформації та технологій,
- виявлення наукових здібностей та залучення до дослідницької роботи.

Курсову роботу виконують із фахових навчальних та психолого-педагогічних дисциплін освітнього ступеню «Бакалавр», денної та заочної форм навчання.

Мета написання курсової роботи здобувачами вищої освіти передбачає:

- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань і розв'язування практичних завдань;
- формування вмінь здійснювати науковий пошук під час проведення дослідження, розвиток наукових здібностей
- набуття досвіду самостійної творчої дослідницької діяльності;
- формування готовності й здатності до самоосвіти й саморозвитку;
- розширення теоретичних базових знань здобувачів освіти з фахової підготовки;
- систематизація та самостійний аналіз підходів до розв'язання професійних питань, пов'язаних з новітньою інтерпретацією теоретичних та практичних проблем;
- поглиблення знань з історії, філософії, естетики, педагогіки, психології, мистецтвознавства, аналізу виконавського та концертного репертуару та ін;
- розвиток умінь самостійно формулювати узагальнення основних результатів.

Курсові роботи виконуються на завершальній стадії підготовки фахівця спеціальності 025 «Музичне мистецтво» та є підсумком самостійного

комплексного дослідження в одному з напрямів фахового спрямування та виконується індивідуально, протягом VIII семестру IV курсу паралельно із засвоєнням передбачених навчальним планом дисциплін.

Зміст курсової роботи визначається її темою.

Критерії оцінювання:

- Актуальність дослідження та новизна
- Формулювання базових понять роботи (актуальність, об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження, теоретичного і практичного значення)
- Якість аналізу наукових джерел
- Логічність структури та її відповідність теми роботи, повнота у розкритті теми
- Аргументованість висновків, їхня відповідність поставленим завданням, ступінь самостійності
- Ступінь практичної спрямованості роботи
- Стилїстика, грамотність викладення матеріалу
- Якість оформлення роботи. Оформлення роботи відповідно до вимог
- Оформлення цитат та списку використаних джерел.
- Апробація роботи, представлення на конференціях та семінарах

Захист роботи:

- якість доповіді (презентації)
- якість відповідей на додаткові питання
- якість наочних матеріалів

Результати захисту курсової роботи оцінюються за 100-бальною шкалою:

Оцінка ЄКТС	Бали	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	65-79	
D	55-64	3 (задовільно)
E	50-54	
FX	35-49	2 (незадовільно)
F	0-34	Не виконання умов допуску

Атестаційний екзамєн.

Атестаційний екзамєн передбачає перевірку теоретичних знань з педагогіки та психології, методики викладання фахових дисциплін, методико-виконавського аналізу педагогічного репертуару, методики і практики роботи з ансамблем та опанування здобувачем компетентностями, необхідними для здійснення педагогічної діяльності у сфері вокального чи інструментального мистецтва.

Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо та /або відеофіксацію процесу атестації.

На підставі рішення атестаційної комісії особі, яка успішно виконала освітню програму на першому рівні вищої освіти, присуджується ступінь бакалавра та

присвоюється відповідна кваліфікація.

Кваліфікаційна робота бакалавра демонструє:

- якість засвоєних знань з відповідної освітньо-професійної програми;4
- здатність самостійного осмислення проблеми, творчого її дослідження;
- здатність визначати актуальність, мету та задачі дослідження;
- здатність застосовувати сучасні методи для отримання та аналізу емпіричних даних;
- уміння збирати, аналізувати та систематизувати наукові, нормативно-правові джерела, вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- уміння оформляти результати наукових досліджень відповідно до сучасних вимог.

Зміст атестаційного комплексного екзамену та рейтингова система оцінювання набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей відображаються в освітній програмі, яка розробляється випусковою кафедрою з урахуванням вимог стандартів вищої освіти та інших нормативних документів для кожної освітньо-професійної програми підготовки фахівців і затверджується проректором з навчальної роботи.

Програма атестаційного комплексного екзамену доводиться до відома студентів не пізніше ніж за три місяці до початку роботи екзаменаційної комісії. Для підготовки до атестаційного комплексного екзамену студентам створюються необхідні умови для самостійної роботи, науково-педагогічними працівниками випускової кафедри проводяться консультації за програмою екзамену. Підсумкову оцінку комплексного кваліфікаційного екзамену визначають як середню з позитивних оцінок за кожний вид (компоненту) тестових завдань. Виконання всіх завдань з комплексного іспиту є обов'язковим. Оцінювання якості виконання екзаменаційних завдань тестового контролю знань студентів може здійснюється за допомогою коефіцієнту засвоєння: $K = N / P$, де N – правильно виконані істотні операції рішення (відповіді); P – загальна кількість визначених істотних операцій еталону рішення (відповіді). Оцінювання результатів захисту комплексного кваліфікаційного екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Академії системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS:

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
74–81		C
64–73	Задовільно	D
60–63		E

35–59	Незадовільно	FХ
1–34		F

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни на основі повної загальної середньої освіти

МОДУЛЬ 1. Науково-педагогічні основи організації та роботи навчальних ансамблів

Тема 1. Основні характеристики та ознаки навчального ансамблю

Навчальний вокальний/інструментальний ансамбль є важливою складовою фахової підготовки студентів мистецьких спеціальностей у системі вищої освіти. Його можна розглядати як соціально-педагогічну систему, що виконує певні функції, відзначається специфічними ознаками, формами організації та принципами діяльності.

Навчальний ансамбль можна розглядати як творчу лабораторію, у якій студенти мистецьких спеціальностей розвивають власні творчі здібності та виконавські навички, опановують технологію ансамблевого виконання (гри чи співу) та набувають навичок концертно-виконавської діяльності.

Основними ознаками навчального ансамблю визнано такі: спільна мета; спільна діяльність, спрямована на досягнення спільної мети; творчі традиції; видова й типова ознаки; стильова та жанрова а також вікова ознаки.

Тема 2. Функції навчального вокального/інструментального ансамблю

До функцій навчального ансамблю відносять такі:

організаційна (спрямована на об'єднання учасників колективу з метою спільної музично-виконавської діяльності); культурно-освітня (передбачає оволодіння учасниками ансамблю надбаннями світової музичної культури, що є передумовою їхньої активної соціальної діяльності); навчальна (полягає у формуванні в студентів системи фахово необхідних знань, умінь і навичок безпосередньо в процесі ансамблевого виконавства; засвоєнні учасниками аматорського ансамблю основ музичної грамоти у взаємозв'язку із практикою колективного співу); виховна (реалізується в процесі виховання в учасників колективу загальної та сценічної культури, толерантності, естетичного смаку у сфері музичного мистецтва); розвивальна (спрямована на створення у вокальному/інструментальному колективі оптимальних умов для розумового, духовного й естетичного розвитку його учасників, розвитку природних музичних здібностей та індивідуальних вокально-виконавських умінь); комунікативна (забезпечує спілкування і взаємонавчання учнів (студентів) з різним рівнем загальної музичної та вокальної підготовки).

Тема 3. Принципи діяльності навчального вокального/інструментального ансамблю

До принципів діяльності ансамблю відносять: науковість; педагогічну доцільність форм, методів, прийомів і засобів роботи в навчальному ансамблі; систематичність; доступність; поступовість; єдність теорії і практики;

колегіальність; духовність; формування високих моральних якостей учасників колективу в процесі спільного музикування; толерантність; зацікавленість керівника й учасників колективу в результатах спільної діяльності. Дотримання означених принципів у роботі з навчальними вокальними/інструментальними ансамблями допоможе викладачам організувати освітній процес в ансамблевому класі відповідно до сучасних вимог.

Тема 4. Особливості вокального/інструментального складу музичних колективів

Типи та види вокальних/інструментальних ансамблів; однорідні ансамблі (дитячі, жіночі, чоловічі); мішані ансамблі; одноголосні ансамблі; багатоголосні ансамблі. Характеристика співацьких голосів/інструментів, які входять до складу однорідних і мішаних ансамблів. Класифікація та особливості звучання різних типів голосів /інструментів (за тембром, діапазоном, силою). Малі форми (дуети, тріо, квартети, квінтети). Вокальні/інструментальні ансамблі, в яких кожен партію виконують 2-4 виконавці. Класифікація ансамблів за напрямками діяльності

– професійні, навчальні аматорські.

Тема 5. Комплектація вокальних/інструментальних груп

До підготовчого етапу роботи з ансамблем належить саме комплектація музичних груп. При комплектації вокальних/інструментальних ансамблів слід звернути увагу на рівень музичної підготовки, вікові та психологічні особливості, наявність відповідних голосів/музичних інструментів, адже це є важливою передумовою якісного, збалансованого звучання ансамблевого колективу.

Тема 6. Кількісний та якісний склад ансамблю

Музичні колективи відрізняються один від одного певними особливостями, Кількісний склад ансамблю залежить від чисельності учнів, які навчаються в навчальному закладі;

Якісним склад вокального/інструментального ансамблю залежить від наявності голосів/музичних інструментів, необхідних для збереження потрібного звукового балансу вокальних/інструментальних груп(партій) та музичного колективу в цілому;

Важливим є рівень музичної підготовки виконавців, який є різним, як серед окремих учасників колективу так і серед ансамблів (професійні чи аматорські).

Тема 7. Наявність відповідних музичних інструментів та матеріальної бази

При створенні музичного колективу важливим є питання наявності матеріальної бази. При плануванні роботи слід ретельно вивчити наявний склад інструментів/голосів, оскільки в роботі з ансамблем доводиться використовувати лише ті музичні інструменти, голоси, мікрофони, апаратуру тощо, які є в наявності або є власністю учнів.

Тема 8. Напрями роботи з аматорськими колективами

Робота з аматорськими вокальними/інструментальними колективами традиційно відбувається у трьох напрямках: організаційному, навчально-виховному та художньо-творчому. Кожен з них передбачає застосування спеціальних методів,

таких, що вирішують комплекс завдань підготовки колективу до концертного виступу. В музичній педагогіці методи навчання відіграють важливу роль у системі професійної підготовки музикантів-виконавців. Основною ланкою організаційної, навчальної й виховної роботи в аматорському вокальному/інструментальному колективі є *репетиція*.

Тема 9. Репертуар, як важливий елемент мистецького розвитку вокального/інструментального ансамблю

До репертуару музичного ансамблю початківців доцільно добирати нескладні музичні твори з акомпанементом на шумових інструментах (трикутник, маракаси тощо), використання яких тембрально та ритмічно урізноманітнить акомпанемент ізвучання твору.

Репертуар повинен бути максимально різнобічним за складом, стилістично багатим і багатоплановим. У ньому повинно бути представлене широке коло композиторських імен і творів, як класичних так і сучасних. Його можна розширити за рахунок різного роду аранжувань народних, інструментальних, вокальних творів. Важливо, щоб твори подобались студенту та знаходили у нього емоційний відгук. Щодо складності творів, то вони в певних межах можуть перевищувати реальні виконавські можливості студентів.

МОДУЛЬ 2. Організація навчальних занять з ансамблем. Навчально-виховний етап роботи з ансамблем

Тема 10. Етапи репетиційної роботи ансамблю

Основною ланкою організаційної, навчальної й виховної роботи у вокальному/інструментальному колективі є *репетиція*.

Практичні заняття в ансамблевому класі здійснювати в три етапи:

- підготовчий – технічна підготовка ансамблю до художнього виконавства: вокальне/інструментальне налаштування, розігрування/розспівування, надання необхідних знань, відпрацювання складних технічних прийомів);
- основний – розучування вокальних/інструментальних творів і доведення їх до рівня художнього виконання: розбір творів, робота по партіях та зведення всіх учасників, досягнення гармонічного, динамічного ансамблів тощо
- заключний — виконання творів з урахуванням художнього задуму і образ.

Тема 11. Розбір музичного твору

Розбір музичного твору можна умовно поділити на такі етапи: презентація і початкова робота з ознайомлення з твором; технічне оволодіння й визначення засобів музичної виразності; заключний художній етап.

Музичний твір ілюструється на фортепіано, може використовуватися аудіо- або відеоапаратура, яка надає можливість прослухати твір в одному або кількох варіантах виконання різних інтерпретаторів.

Починаючи працювати над мелодичною лінією, чистотою інтонування тощо, потрібно будувати фрази, цезури, дихання й осягати емоційний зміст твору.

Можливе розучування твору частинами, особливо коли твір достатньо великий або складний. На початковому етапі розучування твору потрібно зосередити увагу на звуковисотній інтонації. Не досягши гарної звуковисотної

інтонації в усіх її видах (гармонічному й мелодичному), не можна говорити про інші елементи практичної роботи з ансамблем. Потрібно у процесі роботи над горизонтальним і вертикальним інтонуванням, приділяючи увагу тим чи іншим звукам, акордам або співзвуччям, не виходити з контексту твору, можна уповільнити, іноді навіть зупинитися на якомусь місці (зробити фермату), але завжди пов'язувати звук чи акорд, який ми вибудовуємо, з попереднім і наступним. Після того, як колектив буде більш-менш ознайомлений із текстом розучуваного твору, потрібно переходити до освоєння художності виконання, одночасно продовжуючи вдосконалювати володіння музичним і літературним текстами.

Тема 12. Робота над ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання твору

Суттєву роль для виразності співу/ гри на музичному інструменті грають темп і ритм. Взаємозв'язок темпу й ритму у вигляді звуків однакової тривалості у швидкому темпі в творах створює моторний, безупинний, спрямований рух; у помірному темпі цей ритм надає музиці врівноваженості, спокою або навіть монотонності. Часто музиканти-початківці звуки меншої тривалості (восьмі та шістнадцяті) виконують швидше, а більшої тривалості – чверті і половинні – повільніше. Складність виконання ритму спостерігається при чергуванні дуолей і тріолей, а також у послідовності восьма з точкою, шістнадцята – дві восьмі.

Вихованню відчуття *ритму* допомагає прийом внутрішнього метро- ритмічного дроблення (пульсація долей).

Темп є виразником внутрішніх емоцій. Вибір правильного темпу є однією з найбільш складних виконавських проблем. *Темп* — величина непостійна, метрономічні позначення – досить умовні й показники метроному потрібно сприймати як рекомендацію для визначення основного темпу. На його вибір впливають емоційний стан та індивідуальність виконавця, який вносить у виконання твору свіжі темпові нюанси.

Вихованню відчуття *ритму* допомагає прийом внутрішнього метро- ритмічного дроблення (пульсація долей).

Тема 13. Робота над чистотою інтонування та строю

Поняття строю багатозначне. У фізиці - частота коливань звучачого тіла. В музиці це система звуковисотних співвідношень, висота настройки еталонного тону звукоряду. Стрій є елементом ансамблю, інтонаційним ансамблем. Для вокального мистецтва поняття строю є настільки важливим, що воно виділяється в окреме поняття і йому приділяється основна увага у виконавській практиці. Вокальний ансамбль як колектив співаків є нетемперованим інструментом і в усьому виконавському процесі, як в репетиційній роботі, так і під час виконання, потребує особливої уваги стосовно чистоти звучання, а її можна досягти лише постійним контролем над узгодженістю між співаками в точності звуковисотного інтонування.

Стрій може стати основою для створення нових ладових систем. Зараз ми користуємося 12 ступеневою ладовою системою з тонами і півтонами, яка є замкненим октавним ладом. Існують інші системи. Пентатоніка - одна з найдавніших музичних ладових систем без півтонів.

В роботі з вокальним/інструментальним ансамблем потрібно зосередити увагу на звуковисотній інтонації. Не досягши гарної звуковисотної інтонації в усіх її видах (гармонічному й мелодичному), не можна говорити про інші елементи практичної роботи з ансамблем. Інтонація повинна перебувати в центрі уваги керівника ансамблю як на заняттях, так і під час концертного виконання.

Тема 14. Робота над динамікою та тембровою виразністю

Динаміка є одним з найбільш дієвих засобів музичної виразності, який зумовлений змістом, характером музики, особливостями її змісту і стилю.

Щоб твір звучав виразно, в характері, застосовують динаміку як ступінь гучності виконання. Основні динамічні фарби: *pianissimo* (дуже тихо), *piano* (тихо), *mezzo forte* (не дуже голосно), *forte* (голосно), *fortissimo* (дуже голосно). Для сумних творів характерне тихе звучання, для урочистих і піднесених — голосніше. Коли потрібно виділити кульмінацію чи окремі слова, для розвитку сюжету, використовують філірування звуку — плавну зміну динаміки, що тягнеться від *forte* до *piano* та навпаки.

Тембр — індивідуальне забарвлення голосу/інструменту. За рахунок тембрального забарвлення можна краще передати емоційний стан, відобразити багатство музичних кольорів та переживань. Забарвлення голосу/інструменту та темброві нюанси змінюються залежно від змісту та характеру музичного твору.

Тема 15. Робота над художнім змістом обраного твору, його стильовими особливостями

Робота над художнім змістом музичного твору полягає в проникненні в сутність образного змісту твору, в розумінні законів музичної драматургії, розробленні виконавської концепції та інтерпретації. Осягнення художнього образу передбачає співвідношення його змісту зі спрямуванням ціннісних орієнтацій виконавця, з його індивідуальним життєвим, художнім і виконавським досвідом.

Одним з важливих етапів роботи над художнім змістом твору є робота над фразуваннями. Фразування — відокремлення однієї думки від іншої. Цей засіб музичної виразності застосовується, щоб чітко визначити головну музичну думку твору, знайти головне в мотиві, фразі, реченні, змусити рухатися музичну мову. Важливо визначати центральну та кульмінаційну думки й виділяти головні слова в кожній фразі. Це допомагає послідовно розкривати музично-поетичний зміст твору.

Фразування визначається як музикою, так і літературним текстом. Для вірного прочитання музики необхідно використовувати розмежування за допомогою цезур або об'єднання за допомогою ліг.

Завданням керівника є знаходження найбільш переконливого і логічного варіанту фразування, відповідного літературному тексту, згідно з задумом автора.

Тема 16. Методи репетиційної роботи з ансамблем

В музичній педагогіці методи навчання відіграють важливу роль у системі професійної підготовки музикантів-виконавців.

Основною ланкою організаційної, навчальної й виховної роботи в вокальному/інструментальному колективі є *репетиція*. Методика планування і проведення репетицій розробляється з урахуванням таких чинників: технічно-

виконавського рівня колективу й окремих ансамблів; ступеню складності репертуару; кількості годин, відведених на засвоєння певного твору; врахування часу на індивідуальні консультації для учасників колективу з низьким рівнем підготовки; визначення послідовності етапів роботи над окремими творами; планування оптимального поєднання різних форм і методів роботи для раціонального використання репетиційного часу.

З метою послідовності навчально-виховної роботи та підвищення виконавського рівня колективу репетиційний час варто розподілити на кілька етапів: ознайомлення з окремим твором або репертуаром; вивчення ансамблевих партій; групові заняття; робота над творами на загальних репетиціях.

Методи, які застосовує керівник вокального/інструментального колективу у репетиційній роботі поділяємо на три групи: стимулювальні, навчальні та творчі. В процесі репетиційної роботи з вокальним/інструментальним колективом застосовують і традиційні методи навчання:

- *інформаційно-ілюстративний* (викладання керівником фактів і висновків, унаочнених різними засобами, але без достатнього пояснення, узагальнення та систематизації матеріалу).
- *пояснювальний* (повідомлення інформації з докладним поясненням і описом, із розкриттям сутності нових понять, явищ, предметів вербальним, практичними і наочними засобами);
- *інструктивно-практичний* (пов'язаного з управлінням практичними діями учасників колективів під час навчання).

Тема 17. Концертно-виконавська діяльність ансамблю

Концертна діяльність вокального/інструментального ансамблю. ознайомлення учасників колективу із планом концертних виступів на рік, півріччя, поточний місяць. Визначення творів, які увійдуть до складу концертної програми. Формування в учасників ансамблю навичок концертно-виконавської діяльності. Практика роботи в різних акустичних умовах, дотримання правил ансамблевого співу/гри на концертних майданчиках з різною акустикою, формування навичок роботи з мікрофонами, рух по сцені, поєднання сценічних рухів із співом/грою на муз інструменті, постава, міміка, жести тощо). Закріплення навичок концертно-виконавської діяльності у процесі репетицій та концертних виступів. Обговорення та аналіз кожного концертного виступу ансамблю (аналіз допущених помилок, визначення методів їх подолання, планування подальшої роботи колективу).

Тема 18. Наявність професійної підготовки та особистісних якостей керівника колективу в роботі з ансамблем.

Важливою умовою для досягнення мети по створенню успішної роботи вокального/інструментального ансамблю є наявність професійно-педагогічна компетентність та особистісних якостей керівника колективу. Особистісних якостей: толерантності, пунктуальності, доброчесності, доброзичливості, вимогливості. Музичних здібностей: музичного слух, музичної пам'яті, відчуття метроритму, високого рівня виконавської майстерності. Індивідуальних психологічних особливостей: темпераменту, енергетики, інтуїції, здатності до самоосвіти та самовдосконалення, організаторських здібностей. Фахових знань:

історико-теоретичних, психолого-педагогічних, філософсько-естетичних, методичних. Спеціальні навичок: аналітико-слухових, вокальних, інструментальних, диригентських, з читання партитур, аранжування, інструментування.

Обов'язковим є володіння методикою роботи з вокальним/інструментальним ансамблем, методами формування й розвитку навичок ансамблевого виконавства, уміння працювати з науково-методичною і нотною літературою.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі			
		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.	Самос. робота		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.
МОДУЛЬ 1. Науково-педагогічні основи організації та роботи навчальних ансамблів											
Тема 1. Основні характеристики та ознаки навчального ансамблю	5	2				3	5	1			4
Тема 2. Функції навчального вокального/інструментального ансамблю	7	2		2		3	7	1			6
Тема 3. Принципи діяльності навчального вокального / інструментального ансамблю	7	2		2		3	7	1			6
Тема 4. Особливості вокального/ інструментального складу музичних колективів	6	2				4	6	1			5
Тема 5. Комплектація вокальних / інструментальних груп	5	2				3	5	1			4
Тема 6. Кількісний та якісний склад ансамблю	9	2		4		3	9	2			7
Тема 7. Наявність відповідних музичних інструментів та матеріальної бази	7			4		3	7	1			6
Тема 8 Напрями роботи з аматорськими колективами	7			4		3	7	1			6
Тема 9. Репертуар, як важливий елемент мистецького розвитку вокального/інструментального ансамблю	7			4		3	7	1			6
Модульний контроль знань. Диференційований залік											
Всього за модулем	60	12		20		28	60	10			50

МОДУЛЬ 2. Організація навчальних занять з ансамблем. Навчально-виховний етап роботи з ансамблем												
Тема 10. Етапи репетиційної роботи ансамблю	5			2		3	5					5
Тема 11. Розбір музичного твору	7			4		3	7			1		6
Тема 12. Робота над ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання твору	7			4		3	7			1		6
Тема 13. Робота над чистотою інтонування та строю	8			4		4	8			1		7
Тема 14. Робота над динамікою татембровою виразністю	7			4		3	7			1		6
Тема 15. Робота над художнім змістом обраного твору, його стильовими особливостями	7			4		3	7			1		6
Тема 16. Методи репетиційної роботи з ансамблем	7			4		3	7			1		6
Тема 17. Концертно-виконавська діяльність ансамблю	7			4		3	7			1		6
Тема 18. Наявність професійної підготовки та особистісних якостей керівника колективу в роботі з ансамблем	5			2		3	5			1		4
Модульний контроль знань. Диференційований залік												
Всього за модулем	60			32		28	60			8		52
Разом	120	12		52		56	120	10		8		102

7. ТЕМИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Тема	денна форма навчання		заочна форма навчання
	лекційні	практичні	лекційні
Тема 1. Основні характеристики та ознаки навчального ансамблю	2		1
Тема 2. Функції навчального вокального/інструментального ансамблю	2	2	1
Тема 3. Принципи діяльності навчального вокального / інструментального ансамблю	2	2	1
Тема 4. Особливості вокального / інструментального складу музичних колективів	2		1
Тема 5. Комплектація вокальних / інструментальних груп	2		1
Тема 6. Кількісний та якісний склад ансамблю	2	4	2
Тема 7. Наявність відповідних музичних		4	1

інструментів та матеріальної бази			
Тема 8. Напрями роботи з аматорськими колективами		4	1
Тема 9. Репертуар, як важливий елемент мистецького розвитку вокального/інструментального ансамблю		4	1
Тема 10. Етапи репетиційної роботи ансамблю		2	
Тема 11. Розбір музичного твору		4	
Тема 12. Робота над ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання твору		4	
Тема 13. Робота над чистотою інтонування та строю		4	
Тема 14. Робота над динамікою та тембровою виразністю		4	
Тема 15. Робота над художнім змістом обраного твору, його стильовими особливостями		4	
Тема 16. Методи репетиційної роботи з ансамблем		4	
Тема 17. Концертно-виконавська діяльність ансамблю		4	
Тема 18. Наявність професійної підготовки та особистісних якостей керівника колективу в роботі з ансамблем		2	
Всього	12	52	10

8. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Основні характеристики та ознаки навчального ансамблю	3	4
Тема 2. Функції навчального вокального/інструментального ансамблю	3	6
Тема 3. Принципи діяльності навчального вокального / інструментального ансамблю	3	6
Тема 4. Особливості вокального / інструментального складу музичних колективів	4	5
Тема 5. Комплектація вокальних / інструментальних груп	3	4
Тема 6. Кількісний та якісний склад ансамблю	3	7
Тема 7. Наявність відповідних музичних інструментів та матеріальної бази	3	6
Тема 8. Напрями роботи з аматорськими колективами	3	6
Тема 9. Репертуар, як важливий елемент мистецького розвитку вокального / інструментального ансамблю	3	6
Тема 10. Етапи репетиційної роботи ансамблю	3	5
Тема 11. Розбір музичного твору	3	6
Тема 12. Робота над ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання твору	3	6
Тема 13. Робота над чистотою інтонування та строю	4	7

Тема 14. Робота над динамікою та тембровою виразністю	3	6
Тема 15. Робота над художнім змістом обраного твору, його стильовими особливостями	3	6
Тема 16. Методи репетиційної роботи з ансамблем	3	6
Тема 17. Концертно-виконавська діяльність ансамблю	3	6
Тема 18. Наявність професійної підготовки та особистісних якостей керівника колективу в роботі з ансамблем	3	4
Всього	56	102

Методичні рекомендації

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «**Методика і практика роботи з ансамблем**» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни «**Методика і практика роботи з ансамблем**», пропонуються до використання наступні форми:

- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з текстами пісень і записами;
- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, інтернет ресурсів, довідкової літератури;
- виконання творчих завдань та їх оформлення;
- складання словника;
- упорядкування інформації про діяльність відомих естрадних ансамблів і викладачів, їх творчого досвіду, праць, методик;
- використання кейс-методів (ситуаційні завдання);
- підготовка інформацій;
- виконання творчих контрольних робіт;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- підготовка доповідей та виступів на студентських наукових конференціях та студентських олімпіадах.

При організації самостійної роботи студента на засіданнях кафедри передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність

студентів денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної дисципліни студентам заочної форми навчання.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Забезпечення проходження курсів неформальної освіти.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- вербальний метод (пояснення);
- науково-пошуковий
- проблемно-пошуковий;
- репродуктивно-варіативний;
- креативний, творчий;
- метод проєктної діяльності
- моделювання
- аналізу
- інтеграції

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- Аудіо-апаратура,
- Музична апаратура
- TV панель Samsung
- Комп'ютер та/або ноутбук

Обладнання

- Музичні інструменти за видами
- Фортепіано «Україна» та/або синтезатор

Програмне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про науково-дослідну та творчо-пошукову роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"
- Навчальний план
- Освітня професійна програма

- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Методичні вказівки та рекомендації
- Наукова, навчальна та методична література
- Нотний матеріал для проведення практичних занять;
- Наочність

Орієнтовні питання до диференційованого заліку:

1. Основні характеристики та ознаки навчального ансамблю
2. Функції навчального вокального/інструментального ансамблю
3. Принципи діяльності навчального вокального/інструментального ансамблю.
4. Особливості вокального/інструментального складу музичних колективів.
5. Комплектація вокальних/інструментальних груп.
6. Кількісний та якісний склад ансамблю.
7. Наявність відповідних музичних інструментів та матеріальної бази.
8. Напрями роботи з аматорськими колективами.
9. Репертуар, як важливий елемент мистецького розвитку вокального / інструментального ансамблю.
10. Етапи репетиційної роботи з ансамблем.
11. Розбір музичного твору.
12. Робота над ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання твору.
13. Робота над чистотою інтонування та строю.
14. Робота над динамікою та тембровою виразністю.
15. Робота над художнім змістом обраного твору, його стилевими особливостями.
16. Методи репетиційної роботи з ансамблем.
17. Концертно-виконавська діяльність ансамблю
18. Наявність професійної підготовки та особистісних якостей керівника колективу в роботі з ансамблем.
19. Навчальний ансамбль, його основні характеристики та ознаки.
20. Особливості звуковедення в ансамблі.
21. Робота над динамікою.
22. Стрій та чистота інтонування.
23. Розвиток музичного слуху в аматорському ансамблі.
24. Роль розспівування та розігрування в навчальному ансамблі.
25. Основні етапи розбору музичного твору.
26. Значення ритму в колективному виконанні.
27. Динамічні відтінки, робота над динамікою.
28. Робота по партіях.
29. Досягнення гармонічного ансамблю.
30. Сучасні виконавські прийоми ансамблевого виконання.
31. Складові роботи керівника аматорського колективу.
32. Репетиція, як основна форма роботи з ансамблем.

33. Роль строю та чистоти інтонування.
34. Аматорський колектив, його особливості.
35. Принципи комплектації вокальних/інструментальних партій.
36. Особливості ансамблевого дихання.
37. Звуковидобування та якість звуку.
38. Відомості про музичний слух.
39. Важливість дотримання балансу в партіях.
40. Фразування як засіб розкриття задуму автора
41. Підбір репертуару ансамблю.
42. Особливості підготовки керівника ансамблю.
43. Основні етапи репетиційної роботи.
44. Методи роботи з навчальним ансамблем.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1. Основна

1. Брайченко Т.Ф. Музична інтерпретація. Хрестоматія. Київ: НАКККиМ, 2011.
2. Виконавське музикознавство: Енциклопедичний довідник / ред.- упор. М.А. Давидов. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
3. Вечер Д. В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора) [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Вечер Дмитро Володимирович ; Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І.П.Котляревського. - Х., 2006. - 195 арк.
4. Грібіненко Ю. О. Теоретичні та категоріальні засади музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни [Текст] : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 / Грібіненко Юлія Олександрівна ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. - Одеса, 2021. -38 с.
5. Єргієв І.Д. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ початку ХХІ століття: дис... докт. мист.: 17.00.03 / НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ, 2016. 360 с.
6. Єргієв І. Д. «Артистизм» і «театралізація»: нові тенденції у сучасній академічній інструментально-виконавській традиції. / Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського : Виконавське музикознавство. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2007. Вип. 69. С. 103–113.
7. Іонов В. І. Історіографія як основа наукової інтерпретації сучасної української музичної культури [Текст] : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Іонов Володимир Ілліч ; Одес. держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. - О., 2010. - 199 арк.
8. Крицький В. М. Музично-виконавська інтерпретація: педагогічні проблеми музично- виконавської підготовки [Текст] : монографія / В. М. Крицький ; Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : Вид-во НДУ, 2009. - 158 с.
9. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста / І. С. Колодуб. – К. : “Музична Україна”, 2009. –55 с.
- 10.Коробецька, С. Ю. Оркестровий стиль: теорія, історія, сучасність [Текст] : монографія / С. Ю. Коробецька ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. :

- Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - 332 с. - Бібліогр.: с. 306-332.
11. Кузьменко, Ольга. Група "Скрябін" та друзі по сцені [Текст] / [авт. і упоряд.] Ольга Кузьменко. - Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. - 186, [3] с.
 12. Кучерук В.Ф., Кучерук Н.П., Олексюк О.М. Оркестровий клас: Навчальний посібник / В.Ф. Кучерук – Редакційно-видавничий відділ — Вежа ВДУ імені Лесі Українки – Л., 2010.
 13. Кучерук В.Ф., Кучерук Н.П., Олексюк О.М. Інструментальний ансамбль: Хрестоматія для вищ. навч. закл. / В. Ф. Кучерук, О. М. Олексюк, Н. П. Кучерук. – Луцьк: – Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2014. – 148 с
 14. Методика роботи з вокальним ансамблем [Текст] : робоча програма для студентів спец. 8.020205 "Музичне мистецтво" спеціалізації "Естрадний спів" / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв ; [уклад. Л. В. Терещенко-Кайдан]. - Київ : НАКККіМ, 2013. - 30 с. - Бібліогр.: с. 26.
 15. Овсяннікова-Трель О. А. "Нова простота" як системний жанрово-стильовий феномен в сучасному музичному мистецтві [Текст] : автореф. дис д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 / Овсяннікова-Трель Олександра Андріївна ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. - Одеса, 2021. - 42 с.
 16. Опарик Л. М. Комунікативний аспект музично-виконавського висловлювання [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Опарик Лариса Миколаївна ; Львівська держ. музична академія ім. М.В.Лисенка. - Л., 2006. - 178 арк.
 17. Орлов В.Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: [Монографія] / Валерій Федорович Орлов / за заг. ред. І.А.Зязюна. — К.: Науковадумка, 2003. — 263, [12] с.
 18. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Галина Микитівна Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
 19. Паньків Л.І. Особливості підготовки майбутнього вчителя до керівництва музичними колективами школярів /Л.І. Паньків //Наукові записки: зб. наук.статей. – К.: НПУ, 2003. – Вип. 52. – С. 101-110 с.
 20. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями: монографія. /Т.М. Пляченко. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2010. – 428 с.
 21. Повзун Л. І. Камерність як жанрово-стильова парадигма інструментально-ансамблевої творчості : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00. 03. — Одеса, 2018
 22. Степурко В.І. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем. Методичні рекомендації. Київ: НАКККіМ, 2017.
 23. Шиманський П.Й. Грає інструментальний ансамбль «Експромт»: навч. посіб. для студ мистецьких навч. закл. III-IV рівнів акредитації: у 2 ч. Ч I / Петро Йосипович Шиманський. – Луцьк: – Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2013. – 142 с.
 24. Шиманський П.Й. Грає інструментальний ансамбль «Експромт»: навч. посіб. для студ мистецьких навч. закл. III-IV рівнів акредитації: у 2 ч. Ч II / Петро Йосипович Шиманський, Віктор Анатолійович Тиможинський, Аделіна

- Геліївна Єфименко. – Луцьк: – Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2013. – 134 с.
25. Федорченко О. С. Феномен вокальної імпрровізації в джазі [Текст] : автореф. Дис.канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Федорченко Олександр Сергійович ; Харк. нац. ун-т мистец. ім.І. П. Котляревського. - Х., 2014.
 26. Фекете О.В. Формування виконавської концепції музичного твору [Текст] : автореф. дис... канд. мистецтвознава: 17.00.03 / Фекете Ольга Валентинівна ; Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І.П.Котляревського. - Х., 2009. - 17 с.
 27. Хай М. Й. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція) [Текст] : дис... д-ра мистецтвознавства: 17.00.03 / Хай Михайло Йосипович ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. - К., 2008. - 619 арк.
 28. Юдзіонок Н. М. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя у музично- інтерпретаційній діяльності [Текст] : автореф. дис канд. пед. наук : 13.00.04 / Юдзіонок Наталія Михайлівна ; ДЗ "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". - О., 2011. - 21 с.
 29. Юцевич Ю. Музика: словник-довідник / Ю. Юцевич. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.
 30. Яркіна, Ірина Юріївна. Вокально-інструментальний ансамбль у стилі funk [Текст] : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Яркіна Ірина Юріївна ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. - Харків, 2016. - 17

11.2. Допоміжна

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Г. Антонюк // Підручник. – К. : ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с.
2. Бриліна В., Ставінська Л. Вокальна професійна підготовка вчителя музики / В. Бриліна, Л. Ставінська // Методичний посібник для викладачів та студентів вищих педагогічних і мистецьких закладів. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 96 с.
3. Вокальний ансамбль у школі. — К.: Музична Україна, 1982.
4. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – Івано-Франківськ, 2007.
5. Драганчук В. М. Музика як фактор психокоригування: історичний, теоретичний і практичний аспекти [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Драганчук Вікторія Миколаївна ; Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк, 2003. - 235 арк.
6. Жукова Н. А. Інтерпретація як компонент музичної творчості: естетичний аспект [Текст] : автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.08 / Жукова Наталія Анатоліївна ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2003. - 14 с.
7. Кушко Я.С. Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності / Я.С. Кушко. – Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2010. – 288с.
8. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К. :

Музична Україна, 1971. – 90 с.

9. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна // Хрестоматія: навчальний посібник. – К. : Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с.
10. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. - Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. - 116 с.
11. Орлов В.Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: [Монографія] /Валерій Федорович Орлов /за заг. ред. І.А.Зязюна. — К.:Наукова думка, 2003. — 263, [12] с.
12. Основи викладання мистецьких дисциплін: навч. посіб. /за ред. О.П. Рудницької. – К.: АТЗТ “Експрес-об’ява”, 1998. – 183 с.
13. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Галина Микитівна Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
14. Паньків Л.І. Особливості підготовки майбутнього вчителя до керівництва музичними колективами школярів /Л.І. Паньків //Наукові записки: зб. наук.статей. – К.: НПУ, 2003.– Вип. 52. – С. 101-110 с.
15. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями: монографія. /Т.М. Пляченко. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2010. – 428 с.
16. Старовойтова О. Є. Виконавська інтерпретація [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. спец. "Музичне мистецтво" спеціалізацій "Академічний спів", "Естрадний спів" / О. Є. Старовойтова ; Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. - Луганськ : Альма-матер, 2007. - 172 с.
17. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю. Юцевич. – К., 1998.

11.3. Інформаційні ресурси:

1. <http://korolenko.kharkov.com/> Наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Наукова бібліотека імені В.Вернадського
3. <http://books.khntusg.com.ua/> - Наукова бібліотека ХНТУСГ імені Петра Василенка
4. Нотний матеріал.
5. Навчально-методична література.

11.4. Інтернет ресурси:

1. http://www.pivoev.ru/work/w022_c.html
2. <http://www.anm.odessa.ua/miclu-dichko.html> -27 к
3. <http://www.edition-peters.de/belaieff>
4. http://www.geocities.com/vadim_larchikov/index.html
5. <http://www.spilka.kompozitorov.jatp.org.ua>

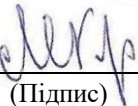
Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.

зі змінами (оновлена загальна кількість годин навчальної дисципліни, у тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та форми контролю знань).

протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

Краснитський М.М.

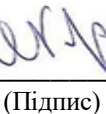
(Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.

зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу).

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри

(Підпис)

Краснитський М.М.

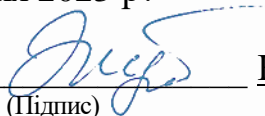
(Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.

зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.)

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри

(Підпис)

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

(Прізвище, ініціали)